

Domaranvisningar för brakycefala raser

SVENSKA KENNELKLUBBEN

Innehållsförteckning

Domaranvisningar för brakycefala raser	5
Bakgrund till besluten	5
Tolkning och tillämpning av standardtexter	7
Huvudets detaljer – orsak och påverkan	7
Ögon	7
Nosparti	8
Käkar/tänder	9
Kropp / hals	9
Hud	10
Päls	10
Rörelser	11

Nyttig information hittar du på
www.skk.se

Domaranvisningar för brakycefala raser

På uppdrag av SKK Centralstyrelse
Renée Sporre-Willes

Den nya djurskyddslagen är bakgrund till de nya domaranvisningarna

Riksdagen har antagit den nya djurskyddslagen (2018:1192) och förslaget till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Djurskyddslagen trädde i kraft den 1 april 2019. Föreskrifterna, vilka för hundsportens del är lagda på Jordbruksverket beräknas dock inte vara fullt färdiga före våren 2020.

Det är föreskrifterna som kommer att ange hur den fortsatta aveln för hund skall ske.

I den nya lagen förtydligar Regeringen att djur ska ha möjlighet att utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande. Andra viktiga nyheter i lagen är ett uttryckligt krav på kompetens för alla som tar hand om djur, förbud mot att överge djur och stärkt skydd för djur som tävlar och deltar i prov.

Ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen innebär att personal inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten får möjlighet att lämna uppgifter om vissa djurskyddsproblem till berörda myndigheter.

Förbud mot viss avel

Förbud mot avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande är nu lag. Förbud mot lidande avser både föräldradjur och avkomma.

Regeringen och/eller JBV bemyndigas att meddela föreskrifter om förbudet mot avel som kan medföra lidande. Bemyndigandet utökas till att också avse avel som kan påverka djurens normala kroppsfunktioner eller förmåga att naturligt föda fram sin avkomma.

Regeringen bedömer dock att det inte i nuläget bör införas något bemyndigande att meddela föreskrifter om rapporteringsplikt för veterinärer i fråga om defekter eller andra komplikationer orsakade av avel.

Bakgrund till besluten

Regeringen anser att:

”de djurskyddsproblem som är kopplade till avel (utredning 2009:57) inom vissa områden, inte minst när det gäller avel med vissa hund- och kattraser där fokus är på vissa exteriöra egenskaper, kan i vissa fall leda till att djuren utsätts för en ökad risk för skada,

sjukdom eller inavel. Regeringen påpekade i direktiven också att det fortfarande finns ett antal raser där djuren är utsatta för fysiska problem till följd av sin kroppsbyggnad, t.ex. för trubbiga nosar som kan leda till andningsproblem för djuren.”

Utredningen anser även att:

”trots de regler som finns idag, finns uppenbara djurskyddsproblem knutna till avel och att åtgärder måste sättas in. När det gäller sällskapsdjur uppges avelsproblemen ofta vara relaterade till en strävan efter nya, annorlunda och mer extrema utseende på djuren.”

”Regeringen, i likhet med utredningen, anser att det inte är etiskt godtagbart att aveln bedrivs på ett sådant sätt att avkomman får

brister i de normala kroppsfunktionerna eller som påverkar möjligheten att föda fram avkomman naturligt enbart för att tillgodose önskemål kring djurens utseende. I linje med detta föreslår regeringen därför att det i lagen införs ett bemyndigande för regeringen eller JBV att meddela föreskrifter om krav på eller förbud mot avel som kan påverka djurens normala kroppsfunktioner eller förmåga att naturligt föda fram sin avkomma”.

Regeringen bedömer däremot inte att det skall införas generella villkor för avel, vilket föreslagits av utredningen. Eftersom regeringen inte föreslår något förbud i lagen mot avel som kan påverka djurens naturliga beteenden är det inte heller nödvändigt att införa undantag från ett sådant förbud.

Tolkning och tillämpning av standardtexter

De typiska särdragen hos brakycefala (kortskalliga) hundraser förekommer i varierande grad i skalle, noslängd, käkar och ögonens ansättning men även i bröstkorgens form, halsens längd och i mängden hud. Överdrifter kan leda till allvarliga hälsoproblem, i synnerhet när det negativt påverkar hundens andningsförmåga och reglering av kroppstemperatur.

Domarkårens goda omdöme tillsammans med det genuina intresset för rasernas välfärd kommer att vara avgörande för de här kultur-rasernas framtid.

Huvudets detaljer – orsak och påverkan

ÖGON:

Orsak:

Kort skalle kan medföra grunda ögonhålor vilket gör att öngloben blir framträdande och oskyddad. Ordet ”framträdande” behöver i sig inte betyda att ögat blir så framträdande att det blir utstående. ”Utstående” skall inget öga vara emedan det då utgör en risk att bli skadat. Men framträdande kan även innebära att ögat är så format och uttrycksfullt att vi upplever det som framträdande, dvs. det

är ögat vi först uppmärksammar i huvudet. Ordet används ofta i standarder men det är aldrig en uppmaning att premiera för stora, eller utstående ögon.

Inåtrullad ögonkant (entropion), utåtrullad ögonkant (ektropion) och pigmentförändring i hornhinnan (pigmentös keratit): Misstanke om dessa problem kan meddelas uppvisaren men konstaterande måste göras av veterinär.

Påverkan:

Ögon som påvisar tydlig ögonvita runt iris, ymnigt tårflöde, brunaktig missfärgning under ögonen, grumlig/gråaktig hornhinna, röd bindhinna, knipta ögonlock, konstant blinkande eller kisande.

Tillämpning vid bedömning:

Hund som påvisar någon av ovan nämnda besvär kan aldrig få CK.

Beträffande övrig prissättning blir graden av besvär avgörande i förhållande till helheten samt det egna skönet. Även diskvalificering kan bli aktuell. Enligt SKKs etiska regler och svensk lagstiftning skall sundhetsaspekten och hundens välbefinnande alltid ha prioritet.

NOSPARTI:

Orsak:

Kort nosparti, trubbigt nosparti och platt nosparti med mycket kort eller obefintlig nosrygg. Det mycket korta nospartiet ger förstås även mycket kort utrymme för svalget. Standardtexter som ber om kort men inte platt nosparti har förstås ett rimligare utrymme för tolkning av texten. För hur kort är kort? Platt kan inte vara annat än platt men om det inte är vad som krävs bör tolkningen av text gälla istället för gängse utseende. Precis som i alla andra fall med tolkning av standardtext är det ordets olika varianter av betydelse som gäller. Dock ligger prioritet alltid hos sundhetsaspekten.

Ett nosparti som önskas trubbigt i standarden blir inte otypiskt om det istället för gängse platt profil har en trubbig profil, kanske t.o.m. flera cm längre än platt. För hur kort är trubbigt?

Påverkan:

Det mycket för korta nospartiet riskerar att hämma utrymmet i svalget och näsborrarna vilket kan ge allvarliga BOAS (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome) effekter. Det kan även förknippas med negativa effekter som sned underkäke, förslappad tunga, för kort underkäke eller ojämna käkar med effekten att tänder trycker mot tandkötet.

Tillämpning vid bedömning:

Hund som påvisar ansträngd andning, ihopknippta näsborrar, tendens till slapp tunga, skeva käkar, kort underkäke eller tänder som trycker mot tandkötet har fel som är diskvalificerande och kan därmed aldrig bli påtänkta för annan gradering.

Nosrynka:

Orsak:

Hel nosrynka är inte alltid ett krav i standarden men har blivit kutym sedan mitten av 1900-talet. Nogsamhet om vad standarden egentligen föreskriver hos de olika raserna är påkallad. Delad nosrynka är t.o.m. ett önskemål i standarden för t.ex. pekingsese.

Påverkan:

Hel nosrynka som pga. av sin tjocklek och pälsbeklädnad stör ögat och kan skrapa hornhinnan samt är så tung att den hänger över nostrifyffeln och därmed stör andningen.

Tillämpning vid bedömning:

Nosrynka som är så tjock och/eller så pälsbeklädd (lång, grov, strittad päls) att den bevisligen stör hornhinnan och/eller nostrifyffeln är aldrig påtänkt för Excellent. Beträffande övrig prissättning blir graden av besvär avgörande i förhållande till helheten samt det egna skönets bedömning.

Nostryffel:

Orsak:

Nostryffelns storlek och dess konstruktion visavi näsborrarnas utseende och öppningar har hos de brakycefala raserna mycket olika utseende och orsaken är inte entydig. Generellt kan sägas att en nostryffel skall vara fuktig, tillräckligt stor och ha för rastypen väl öppna näsborrar.

Påverkan:

Liten, men även normalstor nostryffel som är delvis dold av en för stor nosrynka och som har knippta näsborrar kan bli en risk för ineffektiv andningsfunktion.

Tillämpning vid bedömning:

Nostryffel som är så liten och med så ihopknippta näsborrar att det hämmar andhämtningen är aldrig påtänkt för excellent. Beträffande övrig prissättning blir graden av besvär avgörande i förhållande till helheten samt det egna skönets bedömning. Hund som bevisligen visar alla tecken på gravt hämmad andhämtningsfunktion skall alltid diskvalificeras.

KÄKAR/TÄNDER:

Orsak:

Förkortad underkäke (hajbett), smal underkäke, sned underkäke, ojämna käkar och tandansättning där tänderna trycker i gom och tandkött. Felplacerade hörntänder, molarer som är tvärställda i de korta käkarna och därmed förhindrar hunden att stänga munnen samt underutvecklade incisiver (knappt synliga i tandkötet).

Tungfel är: smal, lång förslappad tunga; lam tunga som hänger ut ur mungipan; smal tungspets som alltid är synlig när munnen är stängd.

Tungfel är inte: Bred, upprullad tunga i den öppna munnen hos en brakycefal en varm sommardag.

Påverkan:

På den unga hunden kanske enbart tungspetsen är ständigt synlig. På den vuxna hunden med tungfel accelererar problemet med ålder och den gamla hunden kan drabbas av att ha en fullständigt torr, skrynklig och orörlig tunga som ständigt hänger utanför munnen.

Tillämpning vid bedömning:

Diskvalificering: Det är förstås mycket obehagligt för hunden att inte obehindrat kunna äta och dricka pga. av den lama, slappt

hängande tungan. Tungfel är därmed alltid diskvalificerande.

KROPP / HALS:

Orsak:

Kort bröstben, kort öppen bröstorg, smal bröstorg (kölformad). Mycket kort, grov hals.

Påverkan:

Kort bröstben ger inget fäste till revbenen. Kort öppen bröstorg ger inget skydd för lungorna eller support till diafragman. Smal bröstorg ger dåligt utrymme för hjärta och lungor. Kort, grov hals påverkar negativt utrymmet för svalget. Alla nämnda förhållanden har negativ påverkan på andningen och skall påverka kvalitetspriset i förhållande till graden av påverkan.

Tillämpning vid bedömning:

Under hela bedömningen ska hundens förmåga att andas normalt iakttas, naturligtvis även under rörelse.

Alltså: Andningsbesvär, såväl som anatomiska förhållanden som kan påverka andningsförmågan (t.ex. knippta näsborrar, för kort nosparti, alltför litet huvud och/eller förkortade kroppsproportioner, utvecklade bröstorg osv.) är förhållanden som alltid ska påverka kvalitetspriset, naturligtvis i förhållande till graden av besvär.

Vägledande exempel för kvalitets- och konkurrensbedömning:

- 1 Obetydliga/temporära tecken till besvärad andning (t.ex. vid sol eller kvav väder) som inte framkallar svårigheter för hunden. Det ska noteras i kritiken men inte nödvändigtvis påverka kvalitetspriset, men det ska tas i beaktande vid konkurrensbedömning.

- 2 Lättare andningsbesvär (t.ex. sporadiska harklingar, snorkningar eller sporadiskt flåsande vid normal temperatur) såväl som ovan nämnda anatomiska förhållanden som kan påverka andningsförmågan: Sådana tecken ska påverka kvalitetspriset.
- 3 Uppenbara tecken på andningsproblem motiverar diskvalificering. Dessa tecken ses redan då hunden står stilla och inte är påverkad av yttre faktorer (höga temperaturer, upphetsning osv.)
 - Andning med vidöppen mun med tydligt uppdagna mungipor och/eller tungan påtagligt utsträckt
 - Tydliga andningsljud (snarkningar) vid in och/eller utandning.
 - Indragning i förbröstat och/eller bakom revbenen i takt med andningen.
 - Nickande rörelser av huvud och hals i takt med andningen.

Svans och kors:

Orsak:

Onormalt brant kors, obefintlig svans, lam svans som täcker till över anus.

Påverkan:

Ett gravt brant kors gör bakbensrörelserna kraftlösa och underställda. Svansen skall kunna ses/kännas, svans som är orörlig och hårt täcker anus är förstås kraftigt besvärande för hunden.

Tillämpning vid bedömning:

Obefintlig svans är diskvalificerande (i engelsk bulldogg standard anses det inte önskvärt).

HUD:

Orsak:

Hud som är felaktigt, överdrivet rynkig, lös och förtjockad hud, irriterat röd/rödbrun hud, grov, grå och pälslös hud.

Påverkan:

Överdriven mängd lös hud runt ögonen och nospartiet kan framkalla irritation och skador på ögonen och negativt påverka nostrifyfeln. Lymfatisk, förtjockad hud kan även påverka inne i svalget som blir trångt, liksom i ytterörat som därmed ökar risken för svampinfektioner. Tjock lös hud som veckar sig kan bidra till uppkomsten av s.k. våteksem.

Tillämpning vid bedömning:

Hud med förändringar/eksem kan aldrig ges excellent och skälet i kritiken är att hundens hud för dagen inte är i utställnings kondition. Uppvisaren bör ges rådet att hundens hud skall veterinärundersökas.

Undantaget från ovan är s.k. ungdomsfinnar. Dessa kan förekomma på nospartiet hos bl.a. mops, bostonterrier, fransk- och engelsk bulldogg under könsmodnings åldern. Dessa är tillfälliga och hormonella och förorsakar inga åtgärder vid bedömning.

PÄLS:

Orsak:

Päls som är för riklig, har felaktig pälsstruktur; är mycket gles och/eller bitvis pälslös.

Påverkan:

Överpälsat förekommer hos pekingsese. Det är särskilt besvärande för rasen när pälsen är av felaktig, mycket ullig struktur som lätt kan leda till överhettning. Var noga med

att känna igenom pälsen så att den inte är tuperad närmast huden eller tovig vilket naturligtvis ökar risken för överhettning. Överpälsat medför också att rörelserna hämmas. Mopsar med felaktig, grov och strittad päls även kallad plyschpäls har stor risk att få ögonskador från sådan päls på nosrynkan. Pälstypen leder dessvärre till att den klipps med maskin. Mycket gles päls liksom pälslöshet på buken, insidan av benen, på strupen och på skallen kan ses hos bostonterrier.

Tillämpning vid bedömning:

Ymnig lång, ullig päls hos pekingese som stör i ansiktet och besvärar rörelsefriheten kan aldrig bli påtänkt för exc. Mopsar med klippt, plysch päls bör inte premieras med CK. Bostonterrier som bitvis är pälslösa bör inte premieras med CK.

Beträffande övrig prissättning blir graden av besvär avgörande i förhållande till helheten samt det egna skönets bedömning.

RÖRELSE:

Orsak:

Kraftlösa rörelser, framställ som är så löst att frambenen slår i och nöter ovasidan av tassen, gravt lösa skuldror och överarmar som sänker hela framstället både i stående och under rörelse, kraftigt underställda bakben som saknar drivkraft. Korsande bak- och/eller framben. Snurrande, mot huvudet kliande och tendens att hela tiden vilja sätta sig för att klia

Påverkan:

Först – ovan nämnda rörelser är orsakade av anatomiskt undermålig konstruktion vilket negativt påverkar hundens välbefinnande. Mycket smala bak- och framställ med klen benstomme och muskelansättning kan ge

korsande fram- och bakbensrörelser. Medan snurrande och kliande kan var tecken på syringomyelia (en smärtsam neurologisk sjukdom) och råd att söka veterinär bör ges.

Tillämpning vid bedömning:

Det är viktigt att hundar av dessa raser ges tid att visas i rörelse tillräckligt länge för att kunna bedöma andning och rörelser, naturligtvis utan överdrifter och under normala väderförhållanden.

Beträffande prissättning av undermålig konstruktion blir graden av besvär avgörande i förhållande till helheten samt det egna skönets bedömning.

I allvarliga fall, som de flesta exemplen ovan beskriver är CK aldrig aktuellt och det är mer troligt att kvalitetspriserna ligger på den nedre skalan.

Diskvalificerande fel:

Anomalier är alltid diskvalificerande. (SKKs utställningsregler definierar diskvalificering pga anatomiska defekter sålunda: *Hund som har sådana anatomiska defekter att de väsentligt påverkar hundens hälsa och sundhet, med särskilt beaktande av rasens ursprung/funktion/användningsområde*).

- Sned underkäke.
- Kort underkäke, s.k. hajkäke
- Förslappad tunga, s.k. tungfel.
- Tänder, vilka är felplacerade och trycker mot gommen/käken.
- Molarer vilka är snett ansatta i käken och hindrar munnen att stängas.
- Näsborrar som är så kraftigt knipta att det påverkar andningsfunktionen.
- Andhämtning som är så gravt besvärad att den uppenbarligt påverkar hunden kliniskt.

Kan ej prissättas (KEP):

Följande är några tillfälliga konditionsfel som **inte** är diskvalificerande:

Övervikt/undervikt påverkar menligt helhetsintrycket för dagen, både i stående och rörelse. Naturligtvis påverkar kraftig övervikt också hälsan men det är konditionsfel som går att åtgärda. Öga som är knipt och rinnande, kanske från drag; öga med grå/grumlig kornea, pga. en förvärvad hornhinneskada.

OBS! Kritikskrivningen får aldrig tangera veterinär utlåtande men en verbal, vänlig

uppmaning att söka veterinär vid misstanke om graverande fall måste anses angeläget för hundens välbefinnande.

Strukturen i kritikskrivning är att teckna ner omdömen i den ordningsföljd som man går igenom hunden. Dvs. helheten, från 1a intrycket när hunden visas; huvudet och alla dess detaljer; kroppen, extremiteterna, svansen, pälsen och rörelserna. Specifika ras-typiska detaljer skall nämnas liksom positiv eller negativ del som ev. blir avgörande för ett högre eller lägre kvalitetspris. Temperamentet skall alltid nämnas.

Domaranvisningar för brakycefala raser

SVENSKA KENNELKLUBBEN

HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS Box 771, 191 27 Sollentuna
BESÖKSADRESS Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
MEJLADRESS kansli@skk.se
WEBBPLATS www.skk.se

